

Udal-baratzeen esperientzia

Han-hemenka gero eta zabalduagoak daude baratze-parkeak. Parke horiek herritarren artean zozketatzendiren lur-eremu publikoak dira eta badirudi esperientzia arrakastatsua dela herritar askorentzat.

Gai hori izango dugu hizpide sekuentzia honetan. Ariketa hauek egingo dituzu:

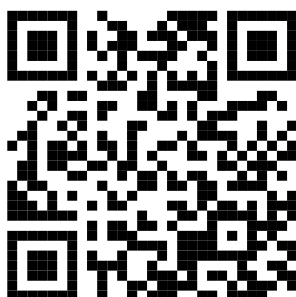
- Galderei erantzunez, ezagutzen dituzun udal-baratzeen antzeko esperientziaz hitz egin.
- Erreportajea entzun ondoren, entzundakoarekin bat datozen edo ez adierazi.
- Ane Mirenen esperientzia: testua osatu, aditz-forma egokia aukeratuta.
- Idatzi mezu elektronikoa lagunari izen emateko deialdi baten berri emanez.

Baratze-parkeak ezagutzen?

Herri eta hiri askotan funtzionatzen dute gaur egun baratze-parkeek. Erreparatu irudiei. Ondoren, beheko galderei erantzun, eta komentatu taldean.

- Ezagutzen duzue hauen antzeko esperientziarik?
- Gomendagarria iruditzen zaizkizue horrelako proiektuak? Zer arrazoiengatik gomendatuko zenituzkete?
 - Interesgarria da denon artean lurra landatzea.
 - Kaletarrok baratzeei buruz gehiago jakiteko interesgarria.
 - Oso motibagarria da lurra norberak lantzea.
 - Besterik? _____
 - _____

Donostiako udal-baratzeak

<https://labur.eus/IClvU>

Erreportaje honetan Anak eta Borjak Donostiako udal-baratzeekin izan zuten esperientziari buruz hitz egingo digute. Entzun ondoren, adierazi beheko esaldiak bat datozen entzun duzunarekin.

Iruñeko alde zaharreko hiri-baratzea.

Donostiako baratze-parkean, lanean.

Txantreako hiri-baratze ekologikoa.

	Egia	Gezurra
Norari ez zitzaion esperientzia oso neketsua egin eta lurra jorratzeko nahiko denbora izan zuten.		
Noraren ustez, gaur egun naturatik urrunegi sentitzen gara.		
Norari eta Borjari garrantzitsua iruditzen zaie kalekumeek landatzen ikastea.		
Borjaren ustez hiriko jendeak lurrarekin kontaktua berreskuratu nahi du.		
Borjari polita iruditzen zaio esperientzia hau, jendeak beren esperientziak konpartitzen dituelako.		
Udal-baratzeen proiektua arrakastatsua den arren, erabiltzaileen % 10ak utzi egiten dituzte.		
Baratzea hartu zuenean Borjak gogoan ditu bertan zeuden belar txarrak.		

Ane Mirenen esperientzia

Irakurri zer dioen Ane Mirenek udal-baratzeekin izan zuen esperientziari buruz. Osatu testua, kasu bakoitzean behar duen aditz-forma aukeratuta.

“Orain, baratzeako produktuak erosterakoan, garbiago daukat non erosi, zer erosi eta zergatik”

Lezoko Baratze Parkean izena eman eta 60 metro koadroko lursaila (1) Ane Mireni iaz. Ez zeukan inolako eskarmenturik, baina oso pozik dabil orain arteko esperientziarekin. Hona hemen bere testigantza.

" Niri baratzea neuk landatzea oso polita iruditzen zait, baina orain arte ia ezinezkoa iruditu zait, lursailik ez nuen eta. Udalak proiektua martxan jarriko zuela jakin nuenean, aukera oso ona (2) eta berehala baietza (3) egin zidaten eskaintzari.

Udalak oso berandu (4) baratzeak (herritarroi); orduan, bakoitzak bere aldetik ahal zuena egin zuen. Zoriturrez, ez genuen elkarrekin lanean hasteko denborarik izan. Hasieran denoi (5) martxa hartzea, baina udalak antolatzen dituen ikastaroei esker, nik behintzat baratzea lantzeko zenbait kontzeptu oinarritzko (6) adibidez, hazia nola eta zer garaitan erein behar den.

Esperientzia oso ona izaten ari da. Neure helburua izan da gehien kontsumitzen ditudan sasoiko produktuak landatzen ikastea, eta nik uste dut neurri bateraino lortu dudala. Lehen adibidez, (7) lekak noiz erein behar ziren, eta orain bai. Gainera, orain gehiago baloratzen dut nekazarien lana. Iazko udan jaso nuen baratzeako lehen uzta, eta horrek ilusio handia (8) . Esperientzia hau izan aurretik, igual ez nuen baloratzen zer garrantzitsua den sasoiko produktuak eta bertakoak kontsumitzea, eta orain horri garrantzia handia (9) . Orain, baratzeako produktuak erosterakoan, askoz garbiago daukat non erosi, zer erosi eta zergatik. Horregatik nik uste honelako proiektuak oso interesgarriak direla denontzat.

Aukerak

(1) egokitzen ari zitzaion egokitzen zitzaion egokitu zitzaion	(2) iruditu zitzaidan iruditzen ari zitzaidan iruditu zitzaizkidan	(3) eman nien eman nuen eman nion
(4) eman zizkigun eman zigun eman zizkiguten	(5) kostatzen zitzaizkigun kosta egin zitzaigun kosta egin zitzaien	(6) ez nekien ez nekizkien ez zekien
(7) egin zidaten egiten ari zitzaidan egin zidan	(8) ematen diet ekartzen dio ematen diot	(9) ikasi nituen irakatsi nuen ikasi genuen

Idatzi mezu elektronikoa lagunari

Zure herriko udalak herritarrei baratze-parkeko partzelak esleitzeko deialdia egin du (**adibide bat**) . Idatzi mezu elektronikoa zure lagunari, udalaren eskaintzaren berri emanez. Nahi baduzu, beheko gidoia erabil dezakezu. Behean mezu-eredu bat duzu.

GIDOI-PROPOSAMENA:

- Udal-baratzeak esleitzeko eginiko deialdiaz hitz egin.
- Azaldu esperientziaren bat.
- Adierazi zergatik merezi duen izen ematea.
- Animatu parte hartzera eta gogorarazi zein den izen emateko azken eguna.

Aupa, Imanol!

Zenbat denbora elkarren berri jakin gabe, ezta? Egun hauetan irakurriko zenuen udalak Agerreazpiko baratze-parkeko lursailak beste bost urtez esleitzeko deialdia egin duela. Ba, esan didate, oraindik epea irekia dagoela, eta, zuk baratzean esperientzia duzunez, pentsatu dut igual interesatuko zaizula deialdian parte hartzea.

Nik orain dela bi urte 30 metro karratuko lursail txiki bat hartu nuen, eta esperientzia oso interesgarria izan zen. Gainera, "Kimu bat" elkarteko teknikari batek ikastaro praktikoa eman zigun baratzea zaintzeari buruz, eta asko ikasi genuen.

Horregatik, aurten berriro deialdian parte hartzea pentsatu dut. Aizu, zergatik ez zara animatzen zeu ere? Gainera, zu herriko kontsumo-taldean sartuta zaude, eta igual esperientzia egokia izan daiteke zuretzat. Ez duzu uste?

Beno, ba, pentsatu, e? Gogoratu izen emateko epea hemendik hiru egun barru amaituko dela. Erabakia hartzen duzunean esan, ados? Ea ba animatzen zaren. Besarkada bat, eder hori!

Zuzenketa-orria

Donostiako udal-baratzeak

	Egia	Gezurra
Norari ez zitzaion esperientzia oso neketsua egin eta lurra jorratzeko nahiko denbora izan zuten.		X
Noraren ustez, gaur egun naturatik urrunegi sentitzen gara.		X
Norari eta Borjari garrantzitsua iruditzen zaie kalekumeek landatzen ikastea.		X
Borjaren ustez hiriko jendeak lurrarekin kontaktua berreskuratu nahi du.	X	
Borjari polita iruditzen zaio esperientzia hau, jendeak beren esperientziak konpartitzen dituelako.	X	
Udal-baratzeen proiektua arrakastatsua den arren, erabiltzaileen % 10ak utzi egiten dituzte.	X	
Baratzea hartu zuenean Borjak gogoan ditu bertan zeuden belar txarrak.	X	

Ane Mirenen esperientzia

1. egokitu zitzaion / 2. iruditu zitzaidan / 3. eman nion / 4. eman zizkigun / 5. kosta egin zitzaigun / 6. ikasi nituen / 7. ez nekien / 8. egin zidan / 9. ematen diot

Transkripzioa

KAZETARIA.- Eta gure hiri eta herrietako hiri-paisaiatan gero eta ohikoagoak dira udal-baratzeak. Donostian ia lau urte dira lehen aldiz baratze publikoak eskaini zituztela eta hasiera-hasieratik izan dute arrakasta. Deialdi publikoa itxi berritan berrehun eta laurogeita hemeretzi herritarrek eman dute izena aurten. Baina arrakasta esanguratsua den moduan, baratzea uzten dutenen kopurua ere bai, erabiltzaileen % 10ak etsi egiten baitu. Ana Iruretagoiena.

ANA IRURETAGOIENA.- Lau urteko ibilbidean udal-baratzeek denetarikoa esperientziak utzi dituzte Donostian. Aurtengo deialdia ere arrakastatsua izan da: ia hirurehun lagunek eskatu dute. Ane OiARBIDE, ingurumen zinegotzia.

ANE OIARBIDE.- Oraingo honetan berrehun eta laurogeita hemeretzi eskaera jaso ditugu udaletxean baratzetarako eta beno ba oso pozik jaso dugun erantzukizunagatik.

ANA IRURETAGOENA.- Hori bai. Batzuek ez dute errepikatuko. Udal-baratzea utzi dutenen artean daude Borja eta Nora. Bertan bizitako esperientzia kontatu digute hasieratik.

BORJA.- Ikusi nuen belar txar asko derrepente egon nintzenean. Ohitua nengoen nire lur-zati txikitxo horretara, dena txukuna eta ondo prestatuta eta egon nintzen eta belar txarraz gogoratzen naiz.

NORA.- Askoz zailagoa, neketsuagoa. Ze, azkenean pentsatzen duzu edo planifikatzen duzu igual goiz baterako egingo duzula ba hori: lur guztia jorratu edo landatuko dituzula ez dakit zenbat landare eta azkenean ikusten duzu ez dizula denborarik ematen.

ANA IRURETAGOIENA.- Ikastaroei eta batik bat bizilagunei esker erein zuten uzta.

BORJA.- Polita da baratzeen mundu honetan ba jendea oso prest dagoela erakusteko ez? Eta azkenean udal baratzeko asuntu honekin ba, jendeak esperientziak konpartitzen zituen eta , pues gogoratzen naiz horra joan eta beti zegoen ondokoa esaten "hau igual horrela egin hobeto, edo hau ez dakit nola"

NORA.- Bai, ze, azken finean hor "subkomunitate" (azpi komunitate) bat bezala sortzen da. Nik gogoratzen dut bazegoela jubilatuta bat, eta bera zen horko alkatea bezala. Osea, berari galdetzen genion guztia.

ANA IRURETAGOIENA.- Eta uzta hasi ere hasi zen, baita jaso ere.

NORA.- Ba, porruak, koliflorea (azalorea), brokolia, rabanitoak (errefautxoak), kalabazak, letxuga, beno letxuga-mota pila bat, [piparrak], piperrak...

BORJA.- Ba, denetarik: letxugak, tomateak, bainak (lekak) ez dakit iritsi ginen landatzera. Denetarik.

ANA IRURETAGOIENA.- Bat datoz biak: kalekumeak izanda ere, naturarengandik hurbil sentitzeko beharra bada. Lurra eskuekin ukitu eta barazkiak landarean ikustekoa.

NORA.- Nik uste dut gaur egun badagoela moda bat, edo beno, eta moda on bat. Eta geroz eta gehiago ezagutu nahi dugula natura.

BORJA.- Azkenean hirian zaila da aurkitzea entorno (ingurune) natural bat ez? Beno, edo rural (landa-ingurune) bat. Eta nire ustez, pixka bat naturarekiko gertutasun horretara hurbiltzeko erromantizismo hori edo horrela badaukagula pixka bat. Bai, ikusten dut joera hiriko jendea ba pixka bat lurrarekin kontaktu hori berreskuratzen.

ANA IRURETAGOIENA.- Hiriko erritmoaren zurrunbiloak atera zituen Borja eta Nora atzera ere baratzetik. Aurtengo esleipenak eginda, berrehun eta hirurogeita hamazazpi herritarrek landu ahal izango dituzte lau haizetako lursailak.